

Els templers a les Terres de l'Ebre

VÍCTOR-MANUEL CARDONA

RECTOR DE CAMPREDÓ I L'ALDEA

Les terribles declaracions que van fer els cavallers del Temple sota la tortura del rei francès, les difamacions orquestrades des de la càmera de Felip el Bell, la supressió de l'orde per part del Papa, les acusacions i imaginacions de les que han estat objecte els templers, no han aconseguit que passés desapercbut el 7è centenari de la supressió de l'orde, signada el 22 de març de 1312. Però, qui eren els templers? Què va portar el Papa a prendre aquesta decisió?

L'orde del Temple naix el 1119, quan Hug de Payens funda a Jerusalem una associació religiosa amb la finalitat de defensar els pelegrins que arribaven a Terra Santa. Diverses circumstàncies, com el seu valor, esforç i capacitat, fan que l'orde creixi ràpidament. A part, també ajuden els regnes de la península Ibèrica en la reconquesta i arreu es dediquen a recaptar béns i diners per mantenir els estats croats de Terra Santa, on els pelegrins acudien en gran nombre des de 1099. Però la caiguda de Sant Joan

d'Acre el 1291 fan que l'orde perdi, si més no, els seus objectius inicials, quedant com una potència financera d'Occident.

El 1296, el rei de França, Felip IV el Bell, amb greus necessitats financeres per la guerra contra Anglaterra, decideix imposar el delme al clergat francès. El papa Bonifaci VIII protesta fortament al rei. I aquí comencen una sèrie de disputes que arriben al seu zenit quan Bonifaci VIII publi-

ca la butlla *Unam Sanctam*, en què formula taxativament la tradició teocràtica. Felip el Bell no fa cas. És més, a la Cort s'acusa el Papa d'herètic. Per això, es prepara un concili que el jutgi i el condemni. Primer, però, cal fer presoner Bonifaci VIII. Nogaret, canceller del rei francès, va a Anagni per prendre el Pontífex, sense aconseguir-ho. El Papa torna a Roma on va morir un mes després. Era octubre de l'any 1303.

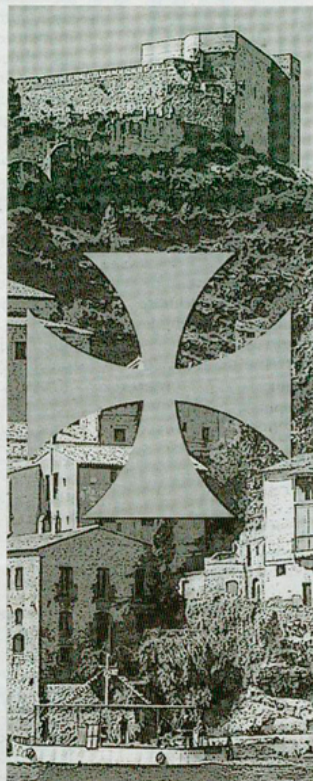
Benet XI, el següent Papa, aixeca les censures en què podien haver caigut Felip IV i els seus consellers, concedint-li els delmes i altres avantatges. No obstant, sí que excomunica i inicia un procés contra els executors de l'atemptat d'Anagni, entre altres Nogaret. La mort del Papa, el 1304, ho deixa tot suspès.

Onze mesos després és escollit Climent V, arquebisbe de Bordeus, francès. Home de caràcter dèbil i minat per la malaltia. Aprofitant l'avinentesa, a l'expedient de la causa de Bonifaci VIII, Felip el Bell n'inclou un altre: el dels templers. Potents, rics, capaços... que són empresonats i confiscats els seus béns pel rei el 1307. Interrogats sota tortura, els membres de l'orde confessen terribles crims

—curiosament només els francesos, els que estan fora del domini de Felip IV confessen coses menors. El Papa reivindica que és a la Inquisició a qui li toca jutjar-los, i davant aquest tribunal els cavallers francesos es retracten del

que han dit perquè ho han fet sota la tortura dels tribunals reials. El rei continua l'atac i en fa cremar vius 54. La resta, uns cinc-cents, no s'atreixeixen a parlar.

Finalment el Papa convoca un concili a Vienne. Entre els temes a tractar hi ha el procés dels templers. L'ombra del procés de Bonifaci VIII i les hàbils maniobres del monarca francès van fer que Climent V, el 22 de març de 1312, signés la butlla *Vox in*

excelso, en què, «no per judici condemnatori sinó en virtut de la meua plenitud de poders i per provisió apostòlica», suprimeix l'orde del Temple. El 3 d'abril es llegeix aquesta butlla davant de tots els pares conciliaris i es passaven tots els seus béns a l'orde de l'Hospital de Sant Joan. Aquell mateix any, un concili de la Tarraconense declarà innocents els templers de la Corona d'Aragó.

Però deixeu que acabi aquestes ratlles donant un apunt sobre els templers a les Terres de l'Ebre.

L'ajuda que donen els templers a Berenguer IV per la conquesta de Tortosa, el 1148, és recompensada amb beneficis; augmentats per la compra dels que van rebre els genovesos i la cessió reial del 1182. La conquesta de Miravet, Orta, Ascó... ampliaran les comandes templeres a aquestes terres.

Del temps en què els templers van ser senyors de Tortosa és el creixement de la ciutat, trencant el cercle que delimitaven les muralles romanes. Un exemple és el seu convent, situat a l'entrada de Tortosa per l'Aldea, ubicat on avui es coneix com el 'barri del Temple', arran d'ells.

El 1294 el rei Jaume II permuta el domini de Tortosa als templers per Peníscola, Xivert i les Coves de Vinromà. La pèrdua de drets sobre la rica Tortosa es veia pobrament compensada pels senyors de la Plana i del Maestrat, però els cavallers van retenir els béns propis, com les terres situades a l'est de la ciutat: Campredó, la 'Sotscomanda de Prat'.

El patrimoni templer de l'actual terme de Campredó: la Torre de Campredó o Font de Quinto, la Casa de Prat, les restes de la Torre de Soldevila i la desapareguda Torre de sant Onofre, també coneguda com a Torre d'Asmet o de Rocacorba; el mateix terme de Campredó —arran de la configuració que va fer l'orde des de 1182—; i el 700 aniversari de la supressió dels templers ens han portat a organitzar a la Parròquia de Campredó unes Jornades sobre els Templers a la Corona d'Aragó. Seran els propers 12, 13, 14 i 15 d'abril. Cada dia dedicat a un dels antics regnes de la Corona d'Aragó. Els arquitectes que han redactat els plans directors de Monzó, Peníscola, Xivert i Miravet i el millor especialista d'arquitectura templera de Catalunya seran els ponents. El primer i segon dia, a les 21.30 hores. Dissabte al matí, visita al castell de Miravet i a les 20 hores, al temple parroquial de Campredó, tindrà lloc la darrera presentació.

Del temps en què van ser

senyors de Tortosa és el

creixement trencant el cercle

de les muralles romanes